



Komunitní zahrádkaření *v Rudolfově*

Mít zahrádku a vypěstovat si vlastní ovoce a zeleninu je často nesplněným přáním mnoha obyvatel.

V obtížné situaci jsou především Ti, kteří bydlí ve městech. Z toho důvodu vznikají komunitní zahrady, které nabízejí alespoň malý záhon a krom toho setkávání s lidmi, jež mají podobnou zálibu.

Navštívili jsme proto první komunitní zahradu v jižních Čechách. Má rozlohu 3500 m² a funguje na principu přírodních a dešťových zahrad, tedy přírodě blízkém zahradničení.



Záhony členů spolku



Vyvýšené záhony kypí zdravou zeleninou



Jezírko kypí životem



Jedna z malých vil, které děti rády hledají v zahradě.

Duší celého místa je Irena Kovářová, která před mnoha lety získala první plaketu pro soukromou Ukázkovou přírodní zahradu v této oblasti. Zahrada Anastázie byla a stále je prostorem pro nejrozličnější programy, pořádané v centru Měsíčnice. Ale zpět ke komunitní zahradě – místu vzniklému díky nadšení skupiny podobně zaměřených lidí a zázemí, které poskytla Irena Kovářová. Spolu s ní nás provázela i Alena Kučerová, která má na starost komunikaci s veřejností.

Projekt, který čekal na správný čas

Myšlenka vznikla už někdy před 20 lety, když vznikala přírodní zahrada Anastázie. Alena Kučerová vysvětluje: „Irenka měla tenhle nápad už dlouho, my jsme všichni studovali u Irenky různé semináře. Pak přišla s tímhle nápadem. Začínali jsme v roce 2015, to nás bylo

jen pět, takže jsme se snažili myšlenku v Českých Budějovicích rozšířit, nakonec se dalo dohromady třicet rodin. Nebylo to jednoduché, sháněli jsme finanční prostředky a medializovali projekt. Dlouho trvalo stavební povolení a veškeré úřední záležitosti, rok trvalo vypovězení nájmu zemědělcům.

Na místě dnešní zahrady byla otevřená stoka a pole. Stoku se podařilo „zatrubit“, odkoupili jsme pozemky a začaly dělat nějaké další aktivity. Zde bych upřesnila: Stoku je teprve v plánu zatrubit, pozemky máme v pronájmu na 20 let, pole, které jsme si pronajali, bylo opravdu zničené konvenčním hospodařením a je fajn, že sousedé, kteří vlastní pozemky kolem Naší zahrádky nám nabídli své pozemky do správy, protože se jim líbí, jak to děláme. Kdy se začalo budovat? „Jezírko jsme začali stavět v květnu roku 2018, pak jsme teprve mohli dělat

oplocení, protože zemní práce byly velmi rozsáhlé. V tomtéž roce jsme stihli vysadit stromy, keře a trvalky. Poprvé jsme na půdu sáhli v říjnu 2016, pracovní jsme tomu říkali kamenobraní. Alespoň jsme sázeli brambory a mulčovali. Zahrádky byly namalované a rozdělené v roce 2016, ale dva roky trvalo, než se o ně bylo možné začít starat. Dneska máme humózní půdu, na začátku jsme zaryli 3–5 cm a už jsme narazili na kámen. Díky mulčování a doplňování organické hmoty se záhony neuvěřitelně vylepšily.“

Trpělivost a hodně práce

V přírodní zahradě dominuje kromě záhonů členů i velké jezírko a nechybí společné zázemí, zázemí a odpočinkové



Alena Kučerová (vlevo) a Irena Kovářová (vpravo)



Na zahrádky navazuje zemědělská krajina

Nožířské výrobní družstvo KDS Sedlčany

je tradiční český výrobce, od jehož založení uběhlo již 70 let. Těžiště jeho výroby spočívá v sortimentu velmi kvalitních kuchyňských a řeznických nožů i náčiní. Výrobní program KDS je ale mnohem širší a vybere si v něm skutečně každý. Kompletní sortiment si můžete prohlédnout i zakoupit v e-shopu na www.kds.cz.

XXXXXXXX (1107)
XXXXXXXXXX

KDS Sedlčany • Sedlecká 570
264 01 Sedlčany • Tel.: 318 841 911
E-mail: obchod@kds.cz • www.kds.cz



Nechybí tabulky se zajímavými informacemi.

plochy. Je vidět opravdu hodně práce, vydrželi všichni?

„Na začátku tu bylo třicet rodin, jak jsem zmínila, ale než se začalo, bylo to pro mnoho členů zdoluhavé. První etapa byla o realizaci jezírka a prvních pracích, část lidí postupně odpadla, protože to pro ně bylo časově náročné. Někteří to nebyli schopni skloubit s rodinou a prací, jiní získali mezitím vlastní pozemek a odstěhovali se. V současnosti začínají členové přibývat, teď máme třeba nově dvě babičky, které dostanou záhon. Máme také dobrovolníky, kteří nám pomáhají v rámci akcí pro veřejnost. Členové platí symbolicky 5 Kč za m² za rok. Je jasné, že je spousta práce na společných plochách, která je potřeba udělat. Zatím nemáme správce, který by se tomu věnoval. Každý může mít svůj záhon, ale máme tu i tři rodiny co se starají o jeden prostor společně – dělí se o práci i sklizeň.“

Zahrada je otevřená pro nové členy, připravujete akce pro veřejnost? To je nezbytné.

„První čtyři roky byly o velkém pracovním úsilí, aby tu bylo co ukázat. V bu-

doucnu chceme předávat dál, co se naučíme, teď třeba připravujeme kurz na výsadbu stromů. Veřejnost zatím zveme na různé akce, máme tu i vílí stezku pro děti. Zatím je to o pozvání do prostoru, zajímavém programu a rozhovorech s návštěvníky. Musím říct, že jsem tenthle rok zaznamenala obrovský zájem o komunitní zahradnické spolutvoření. Jezdili sem lidi, cíleně se vyptávali, my jsme jim předávali naše zkušenosti, rady. Plánujeme do budoucna pořádat semináře.

Třeba naše kamarádka Bohunka tu má školičku s dětmi, také jednáme s místní školou, že by k nám v rámci družiny docházeli na Mladého zahrádkáře na takovou pracovní výchovu na zahradě. Museli jsme si udělat i vlastní časopis, protože obec měla problém otisknout informace o našich akcích. Asi je to tím, že spousta z nás není odsud, ale cítím změnu u lidí, kteří chodí okolo na procházku, dávají se do řeči a zajímají se, jak a co nám roste. Taky vnímám, že odspoda se to začíná prolamovat. Lidé si naši přírodní zahrady všímají. Vidí kontrast s intenzivně využívaným



Irena Kovářová se kromě seminářů o přírodní zahradě pouští i do malování.

polem v sousedství. Dostali jsme už i od některých majitelů sousedních parcel nabídku, abychom se jim o půdu také starali. Už jsme oslovili i další majitele. Takže naši zahradu máme trochu chráněnou. Stávalo se totiž, že nám na krajích pozemku výsadby občas po postřicích pesticidy „odcházely“.

I tady platí pravidla

I když jste všichni přátelé, určitě máte nastavená nějaká pravidla.

„Museli jsme založit spolek, který se jmenuje Naše zahrádky, máme klasické stanovy, desatero, máme pravidelné schůze, kde se plánují zásadní aktivity. Každý se stará o svou zahrádku, plus se staráme o celý areál. Jinak by to nešlo.“

Aby se něco takového povedlo, je potřeba obrovské nadšení lidí, kteří to chtějí.

„Nebyla to úplně snadná cesta, ale pokud je záměr lidí společný... Líbilo se mi tady, že byl daný projekt, jak to bude vypadat, všichni jsme věděli, do čeho jdeme, co spolu chceme vytvořit. Dopředu jsme si už rozvrhli zahrádky,



Bylinky, okrasné i plané rostliny lákají opylovače. Na okraji areálu proto stojí i několik úlů.



Kompost, na který navazuje „nárazníková zeleň“. Zahrádky jsou tak více chráněny před postřiky.



Porosty jednotlivých kultur se střídají.



Měsíčníci využívají maminky s dětmi, slouží také k pořádání kurzů.

některé zatím zůstaly volné, ladem. Skutečnost to ještě modelovala, takže to vypadá trochu jinak než v projektu, protože se třeba podařilo sehnat víc peněz. Jde to udělat pružně, ale myslím si, že je důležitá komunita. Vypracovali jsme několik projektů a žádostí na granty na podporu komunity anebo pěstování a výsadby sadů. Zjistili jsme, že kdybychom se do nich chtěli vejít, museli bychom projekt až nesmyslně upravit. Například na jezírko bychom dostali až 1,5 mil. Kč, ale plot by musel jít prostředkem vodní plochy, aby se mohla fauna dostat k vodě. Udělali

jsme tedy rybník svépomocí a levněji. Vážkám, žábám, mlokům a dalším organismům se daří, aniž by byl rybník přepůlený plotem. Proč by žáby nemohly překonat drátěný plot? A takových zkušeností je víc.

Tahle komunita je funkčnější než kdekoli jinde. Na jednom ze seminářů jsme navázali vztahy a první tři roky jsme tady spolu pořádali slavnosti dvakrát do roka jako dobrovolníci. Postupně jsme se oťukali, jestli nám to spolu půjde anebo ne. Díky tomu jsme věděli, jestli si můžeme takový projekt zkusit.“

Vize do budoucna

Irena Kovářová má velké vize do budoucna: „V ideálním případě, když tohle uchopíme jako odrazový můstek a podaří se nám získat prostor, bude mít každý svůj hektar a společně tvořit „svobodnou osadu“, nejsme troškaři.“ Když se podíváme na uplynulých 20 let jejich aktivit v Rudolfově, může to být představa docela reálná. Blíže se s projekty a činnostmi této zahrádkové osady můžete seznámit na www.pozemskenebe.cz.

Dalibor Auf
Foto autor



Příbytek pro hmyz

MELICHAR